

Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet vedtok i 2016 å opprette et kontrollutvalg for Den norske kirke, og fastsatte regler for utvalget. Kirkemøtet i 2017 oppnevnte kirkens første kontrollutvalg. Etter reglene skal kontrollutvalget oppnevnes av første Kirkemøte etter et kirkevalg, og nytt utvalg ble oppnevnt av KM 2020. Utvalget består nå av Finn Huseby (leder), Liv Heidrun Heskestad (nestleder), Marit Hermstad, Gunn Karlsaune og Jan Olav Olsen.

Etter regler for kontrollutvalget § 2 har utvalget bl.a. følgende oppgave:

Kontrollutvalget skal på Kirkemøtets vegne forestå den løpende kontroll med Kirkerådets virksomhet – herunder kontrollere om Kirkemøtets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger.

Denne rapporten gjelder dette punktet i kontrollutvalgets mandat.

Koronapandemien forårsaket i 2020 som kjent at Kirkemøtet først ble gjennomført i oktober, og at rammer og arbeidsform var strammere enn vanlig som følge av smittevern-hensyn. Også i 2021 er gjennomføringen av Kirkemøtet utsatt og denne gang fra april til november. Kontrollutvalget velger på bakgrunn av dette å la denne rapporten om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak omfatte Kirkerådets arbeid fram til 1. september 2021. Kontrollutvalgets leder har (i likhet med forrige leders praksis) valgt å delta som observatør på Kirkerådsmøtene for på denne måte å sikre god innsikt i rådets arbeid.

Det nye Kirkerådet behandlet på sitt første møte (sak KR 78/20) en gjennomgang med plan for oppfølging av Kirkemøtevedtakene i 2020. I tillegg har internrevisor i samarbeid med Kirkerådets sekretariat foretatt en gjennomgang av hvordan Kirkemøtets vedtak er blitt fulgt opp, og internrevisor har avgitt en rapport til kontrollutvalget med sin anbefaling. I tillegg ble det i Kirkerådets møte i mars 2021 lagt fram en samlet oversikt over status og oppfølging av alle Kirkemøtevedtak i perioden 2017-2020. Oversikten viser at de aller fleste saker fra tidligere år er ferdig fulgt opp; samtidig som noen saker krever oppfølging over flere år. Kontrollutvalget velger å gi en innledende oversikt over saker fra tidligere år som det fortsatt arbeides med, før vi presenterer Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtet i 2020.

2017

KM 16/17 Sluttrapport fra «Skaperverk og bærekraft»

der Kirkemøtet ba om at det i 2021 forberedes en sak med rapport om framdrift og måloppnåelse i kirkens arbeid med klima og miljø. Vi har fått opplyst at saken vil stå på sakskartet for 2021.

2018

KM 11/18 Rapport og veivalg for Dnks kunst- og kultursatsing

Kirkemøtet vedtok 14 oppfølgingspunkter om kunst og kultur som integrert del av kirkens arbeid. Saken er i 2021 fulgt opp i Kirkerådssak 33/21, der det er foretatt en statusrapportering, samt fordelt kr 2 000 000 til utlysning av forskjellige tilskuddsmidler knyttet til de enkelte oppfølgingspunktene.

KM 14/18 Kirkemøtets fordeling av midler for 2018 og orientering om budsjett for 2018

Kirkemøtet ba i forbindelse med denne saken om at det i samarbeid med styret for KIFO - Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning, skulle foretas en evaluering av KIFO og en vurdering av støtten til KIFO. Det har vært en omfattende oppfølging, der det er gjennomført en evaluering av KIFOs arbeid og situasjon, samtidig som det er utviklet og vedtatt en FOUI- (forsknings-, utviklings- og innovasjons-) strategi for Kirkerådet. Kirkerådet har i sak 55/20 bedt direktøren om å gå i dialog med styret for KIFO om på hvilke premisser et samarbeid med KIFO eventuelt kan inngå i organiseringen av Den norske kirkes FOUI-strategi, som grunnlag for vurdering av eventuelle framtidige tilskudd til KIFO. Kontrollutvalget har fått opplyst at saken er planlagt framlagt for Kirkerådet i september 2021.

2019

KM 5/19 Justering av Ordning for hovedgudstjenesten

Frist for innføring i alle menigheter av den justerte gudstjenesteordningen har på grunn av pandemien blitt utsatt, og ble sist satt til første pinsedag 2021. Biskopen er gitt myndighet til å innvilge enkeltmenigheter utsatt frist.

KM 6/19 Kirkeordning for Den norske kirke

I forbindelse med denne saken vedtok Kirkemøtet å be Kirkerådet om så snart som mulig i kommende kirkemøteperiode å fremme forslag om fremtidig arbeidsgiverorganisering og øvrige kirkeordning. Kirkerådet utarbeidet på sine møter i juni og september 2019 et omfattende mandat for et utredningsarbeid, der et hovedutvalg med fire underutvalg ble bedt om å gjøre en utredning som kan gi grunnlag for å beslutte fremtidig arbeidsgiverorganisering i kirken og tilpasninger i kirkeordningen til denne. Kirkerådet uttrykte ønske om at utvalget særlig skulle utrede mulige løsninger knyttet til et nytt felles kirkelig organ på prostnivå, som kan utøve arbeidsgiverfunksjoner for alle som jobber i den lokale kirke. Det ble bedt om at arbeidet skulle ha fokus på arbeidsoppgavene i soknet, og hvordan strategisk og faglig ledelse i soknet kan styrkes. Utvalget ble opprinnelig gitt frist til 1.januar 2021, men også i denne saken har pandemien medført forsinkelser. Utvalget har imidlertid levert sin omfattende utredning «Samhandling i en selvstendig folkekirke» 31. mars 2021. Kirkerådet har deretter i møter i mai og juni 2021 lagt til rette for en høringsprosess knyttet til det framlagte utredningsarbeidet.

Kontrollutvalget har i utredningsperioden vært opptatt av at Kirkemøtets bestilling ikke

rommet en avgrensning av utredningsarbeidet nå til kun å kunne omfatte en prostibasert løsning, og at vi heller ikke oppfattet Kirkerådets mandat for utredningsarbeidet slik. I kontrollutvalgsmøtet 29.1. 2020 gjorde kontrollutvalget følgende vedtak da utvalget drøftet KU-sak 4/20 Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak: «..... Kontrollutvalget har merket seg at det kan være usikkerhet om forståelsen av mandatet for arbeidet med framtidig arbeidsgiverorganisering og oppfatter det slik at mandatet fra Kirkerådet åpner for alternative løsninger.» Kontrollutvalget har merket seg og er tilfreds med at Kirkerådet i høringsdokumentene knyttet til utredningsarbeidet har presisert at det ikke er gjort noe vedtak om prostibasert arbeidsgiverorganisering. Kontrollutvalget merker seg også at det er lagt til rette for en åpen høringsprosess, med mulighet for brede innspill i spørsmålet om hvordan kirkens arbeidsgiverorganisering bør utformes.

2020

Når det gjelder Kirkemøtet 2020 inneholdt sakslisten 19 saker. En av sakene ble trukket (sak KM 14/20 Støtte til nomineringsgrupper). Tre av sakene krever ikke særskilt oppfølging (sak KM 01/20 Innkalling, KM 02/20 Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak og sak KM 19/20 Orienteringssaker). Det samme gjelder sak KM 13/20 Komitémøte i Kirkemøtet (Kirkemøtets forretningsorden) der det ble vedtatt å ikke endre regelverket. Tre andre saker omhandler regelendringer, som først og fremst er fulgt opp ved at endringene er lagt inn i lovsamlingen og iverksatt. Dette gjelder sak KM 08/20 Endringer i kirkeordningen og delegasjoner til Kirkerådet, sak KM 16/20 Endring av Kirkemøtets budsjettreglement og sak 17/20 Endringer i Kirkemøtets forretningsorden og forslag til behandlingsform for Kirkemøtet 2020. De resterende sakene krever oppfølging av litt forskjellig karakter.

KM 03/20 Valg og oppnevninger

Medlemmer av råd og utvalg som ikke er medlem av Kirkemøtet er tilskrevet og orientert om valget.

KM 04/20 Regler for Mellomkirkelig råd og tilhørende endringer i annet regelverk

Kirkemøtet 2019 vedtok å be Kirkerådet forberede en sak om nytt regelverk for Mellomkirkelig råd til Kirkemøtet 2020. Et utkast til nytt regelverk var deretter på høring hos bispedømmerådene og Bispemøtet, og Kirkemøtet 2020 vedtok nye regler for Mellomkirkelig råd og enkelte tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden og personalreglementet for Den norske kirke.

De aktuelle regelverk er oppdatert i lovsamlingen på kirken.no. Kirkerådet vedtok på sitt møte i januar 2021 bestemmelser om oppnevning av representanten fra misjonsorganisasjonene til Mellomkirkelig råd (KR 22/21).

KM 05/20 Konfirmasjonstidens gudstjenester

Det ble i Kirkemøtet 2020 lagt fram forslag om nye forbønner for presentasjonsgudstjenesten, liturgiforslag for den avsluttende konfirmasjonsgudstjenesten og forslag om nye alternative tekster til lesninger og preken. Kirkemøtet vedtok å sende saken om konfirmasjonstidens gudstjenester tilbake til Kirkerådet og ba om at flere forhold vurderes på nytt.

Saken ble oversendt til Bispemøtet som behandlet den i februar 2021. Nye forslag ble behandlet i Kirkerådet i mai. Saken er meldt opp til Kirkemøtet 2021.

KM 06/20 Melding om kontrollutvalgets arbeid

Kirkemøtet ba kontrollutvalget følge opp at Kirkerådet implementerer forbedret intern kontroll for HMS og sluttet seg til kontrollutvalgets forslag til forvaltningsrevisjon for 2020 som har tema «Etterlevelse av utvalgte lover og regler».

Kontrollutvalget har høsten 2020 og i 2021 fulgt opp arbeidet med implementering av forbedret HMS-kontroll, bl.a. gjennom forvaltningsrevisjon med tema «Etterlevelse av utvalgte lover og regler».

KM 07/20 Kirkemøtets fordeling av midler 2021 og orientering om budsjett for 2020

Kirkemøtet vedtok at samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2020 opprettholdes for 2021. Vedtaket er fulgt opp i budsjettarbeidet.

KM 09/20 Regler for Ungdomsdemokrati i Den norske kirke

Kirkemøtet fastsatte et regelverk for ungdomsdemokratisk medvirkning i Den norske kirke i aktuelle saker regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Reglene omfatter ordninger med ungdomsting og ungdomsråd i bispedømmene, og Ungdommens kirkemøte og Den norske kirkes ungdomsutvalg nasjonalt. Kirkerådet har vedtatt at reglene iverksettes fra 1.1. 2021.

KM 10/20 Strategi 2022-2025 – Innledende drøfting

Visjons- og strategidokument for Den norske kirke «Mer himmel på jord» ble vedtatt av Kirkemøtet i april 2018 for perioden 2019-2021, og skal revideres på Kirkemøtet 2021. Kirkemøtet 2020 ga innspill til – og ba Kirkerådet arbeide videre med – strategidokument for 2022-2025, med sikte på vedtak i Kirkemøtet i 2021.

Kirkemøtets innspill ble innarbeidet i planen før den ble sendt på bred høring. Bispedømmerådene koordinerte dette bispedømmevis og avga samlet høringssvar fra bispedømmet. Kirkerådet vil behandle saken på sitt møte i september, før saken sendes til Kirkemøtet 2021.

KM 11/20 Pensjonsleverandør frå 2021 for tilsette i Den norske kyrkja (rettssubjektet)

Kirkemøtet ga Kirkerådet fullmakt til å arbeide videre med valg av pensjonsleverandør. Statens pensjonskasse har godkjent å forlenge medlemskapet til 31.12. 2022.

KM 12/20 Endringer i regler for Den norske kirkes kontrollutvalg

Kirkemøtet vedtok enkelte endringer i regler for kontrollutvalget, bl.a. ble ordningen for vararepresentasjon endret fra personlig varamedlem til nummerert varaliste. Det ble også gjort endringer i bestemmelsene om hvem som kan ivareta sekretariatsfunksjoner for utvalget.

Endringer i regler for varamedlemmer i kontrollutvalget ble gjort gjeldende ved valget under Kirkemøtet. Endrede bestemmelser om sekretariatet er implementert, og det er med virkning fra 1.1. 2021 inngått avtale med KPMG om sekretariatsfunksjonen.

KM 15/20 Forskrifter om endringer i reglene for valg av Kirkerådet (varamedlemmer for prester)

Kirkemøtet 2019 ønsket å endre ordningen med personlige varamedlemmer for preste-representantene i Kirkerådet til at det skal velges varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Med bakgrunn i at det i kirkeloven var fastsatt en ordning med personlig vararepresentasjon, vedtok Kirkemøtet 2020 i forskrifts form en overgangsordning, slik at de personlige vararepresentantene som Kirkemøtet valgte, ble varamedlemmer i nummerert rekkefølge fra 01.01. 2021 da kirkeloven ble erstattet av trossamfunnsloven.

Reglene er oppdatert i lovdata.

KM 18/20 Revisjon av plan for diakoni i Den norske kirke – delegasjon til Kirkerådet

Med bakgrunn i pandemisituasjonen som førte til utsettelse av Kirkemøtet, vedtok Kirkemøtet i denne saken i ettertid å gi bemyndigelse til Kirkerådet til å revidere Plan for diakoni slik Kirkerådet hadde gjort 5. juni 2020. Saken er også innholdsmessig fulgt opp videre med at det er laget nynorskversjon.

Kontrollutvalget har ikke gjort vesentlige funn som medfører kritikk av Kirkerådets oppfølging av vedtakene fra Kirkemøtet 2020.

Oslo, 02. september 2021

Kontrollutvalget

Finn Huseby

Liv Heidrun Heskestad

Gunn Karlsaune

Jan Olav Olsen

Marit Hermstad